



## ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 7.

V Ljubljani 1. julija 1884.

Leto XIV.



### Bog Te vzprejmi.

ozdravljam Te srčno, tovariš premli,  
Ki segaš prijazno mi zopet v roko,  
O, mnogi so v večnosti dnovi vtonfli,  
Da Tvoje ogrevalo ni me oko.

Natora vesela se vzbuja iz spanja,  
Ko solnčni je novič jej žar zasijal;  
In meni mrzlota topi se dozdanja,  
Ko Tebe sem, stari prijatelj, spoznâl.

Ostani mi tukaj, tovariš najbliži!  
Sprehajaj se z máno, ko klije vzpomlád;  
A tudi v osórnej me zimi toláži,  
Ko evetja ne bode, zelenja ne trát.

F. Krek.

### Prijatelja.

(Izvirna povest.)

„Ako je tvoj sovražnik gladeh,  
daj mu jesti; ako je žejen, daj  
mu piti, ker tako sipješ živo  
ogije na njegovo glavo in Go-  
spod ti bode povrnil.“

I.

Bilo je pozno v jeseni. Ptice pevke so se zbirale okolo visocega cerkvenega zvonika, kakor bi jemale slovó od prijazne vasí, v katerej so vse poletje veselo žgolele ter delale dokaj nedolžnega veselja trudoljubivim prebivalcem

evetoče okolice; a zdaj jim poteka čas, in treba bode zapustiti prijazno vas in njene stanovnike, ter potovati daleč tja v tuje kraje, kjer zlato sonce še ni izgubilo svoje gorkote.

Drevje se je obletelo in izgubilo svojo zeleno obleko, stalo je skoraj golo po vrtilih in dobravah. Vsa narava se je zavila v dolgočasno, pusto ogrinjalo, ter čakala, da tudi njej pride dōba počitka in spanja, iz katerega jo vzbudi vesela vzpomlād. A ne samo narava, tudi ljudje so se pripravljali k počitku, Boga hvaleč, da so srečno spravili zadnje poljske pridelke pod streho. Po vseh hišah v vāsi je bilo že vse mirno in tiho, ker vsakdo se je podal k sladkemu počitku, da si okrepča trudne ude k novemu delu. Samó konci vasi v raztrganej bajti je bilo še videti slabo brlečo luč. Koča nima nič zanimivega, kar bi vzbujalo našo pozornost, pač pa prebivalci, ki živé tu notri.

Idimo tedaj v to borno hišo.

Na prvi pogled vidimo, da je tu pravo siromaštvo domā. Niti mize, niti stola, niti druge najpotrebnejše hišne oprave ne najdemo v njej. V kotu na slami leži žena, njene udrté oči nam kažejo, da se nje srce bori z bližajočo se smrtjo, ter ne bode več dolgo trajalo, da bode konec njenim mukam, bēdi in nadlogi. Pri njenem vzglavji kleči deček črnih las, dolzega prijaznega lica in bistrih oči. Ali plemenita njegova očesca so denes nekako mrkla in žalostna, in na prvi hip jim je videti, da srce v mladih prsih prebija veliko žalosti in bridkosti.

„Kaj ne, mati moja ljuba, da ni res, kar ljudje pripovedujejo, da bi se bila midva pritepla v to vas, ter bi nihče ne znal, kdo in od kodí sva? Kaj ne, da jaz nisem pritepenec, kakor mi je denes dejal hudobni sosedov Mihee?“ Takó je govoril ubogi deček pri materinej postelji ter objemal blede mater.

„O moje preljubo dete, ki mi si najdraže na tem ubožnem svetu, ti moje jedino veselje, Bogomirček moj zlati, ni drugače, da ti moram povedati žalostno resnico, katero sem toliko časa nosila zakopano v svojem srci. Zdaj, ko vidim, da je vsaka človeška pomoč zamán, ter so izšteti dnevi mojega življenja, povedati moram tebi, kar sem ti dolgo dolgo prikrivala. Sedi tukaj k meni in poslušaj me!“

Deček je slušal mater ter stopil bliže k postelji.

„Vas, v katerej zdaj živiva — pripoveduje bolna mati — ni najina domovina. Tvoja zibel je tekla daleč daleč ondū na Laškem. Tvoj oče je bil zeló imovit in ljubljen od vseh, ki so ga poznali in ž njim občevali. Živeli smo v najlepšej slogi in ljubezni; ali to ni ostalo vedno takó. Tvoj oče je pozabil Bogā, ter zašel z pota pravice, postal je hudodelec.

O kako je hudo svojemu otroku jedincu kazati nápake očetove! Pravica ga je zasačila in s smrtjo je mōral plačati svojo krivdo. — Vsa imovina je zapadla državi, a naju so sramotno zapodili iz ondotnega kraja. Kar je bilo mogoče otēti, otela sem, ter bežala s teboj iz nesrečnega mesta, iz kraja najine največje sramote. Tebe, nedolžno dete, ni smela zadeti sramota, da bi bil zaničevan od domačih ljudi, svojih rojakov.“ Tu je prenehala uboga žena, ker ni mogla dalje, zalile so jej solze oči in stare rane so jele novič krvaveti. Nekaj časa je molčala a potem nastavila svoj govor dalje tako-le:

„Bežala sva, in prišla v to vas. Dobri ljudje so se naji usmili, ter nama dali prostorček, kjer sva zdaj. Dete ljubo, povedala sem ti povest tvojega

življenja in zdaj naj ti dam še zlat nauk, katerega ne zábi nikoli: Imej Bogá vedno pred očmi in spolnuj natanko vse njegove zapovedi in Bog te ne bode zapustil.“ S temi besedami je končala uboga žena svoj pogovor z Bogomirčkom, ki jo je pazno poslušal. Močno se je utrudila in zaprla za nekaj časa oči. Kadar jih je zopet odprla, bridko je pogledala svojega sinčka. „O kako bridko se je ločiti od najdražega, kar imamo na svetu,“ to rekši, oklenila se je Bogomirčeka okolo vratú in ga pritisnila na svoje počasi hijoče srce. Zadnjič ga je še poljubila in mu rekla s pojemajočim glasom: „Ne pozabi Bogá in — tudi on — tebe ne boče“ — — —

Ni jej bilo mogoče več okončati besed, katere je še v poslednjem trenutku hotela vcepiti v srce preljubega sina. Njena duša se je preselila tja gori, kjer ni več nobene bēde, nobenega trpljenja, ne jokú.

Dolgo je čakal deček zadnje materine besede, ali ni je bilo več iz ónih blelih ust, katere so ga tolikrat sladko poljubovale. „Mati, ali ste zaspali?“ — Vse tiho. — „Izvestno ste trudni in nečem vas buditi, počivajte le mirno, tudi jaz hočem leči k počitku.“ To rekši, počene v kot, ter kmalu zaspi, kakor bi bil v najboljše postelji.

Ko je drugoga jutra solnce posijalo izza goré, vrvelo je vse po njivah in po polji, kakor je sploh navada pridnih kmetovalcev. Vsak je bil že davno pri svojem odkazanem mu delu. Samó v bornej koči kraj vasi je bilo vse mirno in tiho, kakor bi sveti mir vladal nad njo.

Bogomir je še vedno počival v sladkih sanjah. Sanjalo se mu je, da vidi prelep vrt, nasajen z nebrojnimi cveticami in ovočnim drevjem. Zlata jabolka in hruške so visele po vejah in v senčnici tega prezalega vrta je ugledal svojo preljubo mater. Takó miló, takó prijazno je zrla vanj, kakor bi ga k sebi vabila. Žalibog, da te prelepe sanje niso bile resnica!

V sanjah se mu lice prijazno nasmehne, hotel je govoriti s preljubo mamico v rajskem vrtu — ali v tem trenutku se prebudi. V hiši je bilo vse pri starem. Vsaka stvar je bila na svojem mestu; tudi ondu v kotu na slami je ležala njegova ljuba mati, kakor poprejšni večer, samó da je bila bela, takó lepo bela, kakor jo je videl po noči v sanjah.

„Dobro jutro mamica! Čujte, povedati vam hočem, kar se mi je po noči sanjalo. Ali me ne slišite? Ali še vedno spite? Nikoli še niste takó dolgo in tako trdno spali. Mati, ljuba moja mati!“ — začel je zopet klicati ubogi Bogomirček. Ali zamán; njegov klic je odmeval od golih sten. Zdajci skoči kvišku, prime mater za roko in bila je mrzla kakor led; ustni ste jej bili trdo skleneni, in ni ga bilo več poljuba niti prijaznega nasméha na njih. —

„Mati! mati! vi niste umrli, vi samó počivate, ker ste trudni; o odprite samó jedenkrat še svoje mile oči, ter izpregovorite samó še jedno besedo s svojim zapaščenim Bogomirčkom“ — upil je deček, pa ostalo je vse mirno v sobi; niti najmanjša stvarca ni motila grobne tišine. „Mamica, zlata moja mamica, ali ste se morda res preselili v óni prelepi vrt, v katerem sem vas videl danes po noči v sanjah? Zakaj niste mene vzeli s seboj,“ jokal se je deček ter pritiskal mrtvo mater k sebi. Naposled se mu vdere potok solz po obledelih licih in brez zavesten se zgruzi na tla.

## II.

Na vzhodnej strani rečene vasice se je razprostiral lep smrekov gozd. V tem gozdu je živela siromašna vdova s sinom Ivanom. Nje mož je bil ogljár. S pridnostjo in trdom si je bil prislužil toliko, da je mogel pošteno živeti s svojo družino. A prišli so hudi časi in kužna bolezen je tudi njega pobrala, ki je bil podpora ženi in otroku. Marijana je ostala s Ivanom v bornej lesenej koči, ter se živela ob delu svojih rok. Tudi denes je bila že zgodaj na nogah ter odkazala Ivanu delo, da se ona povrne. „Moram doli v vas iti — rekla je — da pogledam, kako se godi ónej tujej siroti, ki je bolna in zapuščena od vseh ljudi. V tem pripravi ti južino, da bodeva imela kaj jesti, ko se povrnem!“ — „Bodite brez vse skrbi, in idite, kamor ste se namenili, vse drugo opravim jaz,“ reče Ivan.

Kadar je Marijana stopila v borno kočo, našla je Bogomirčka v nezavednosti ležati. Na prvi pogled je spoznala, da mu je mati prebila vse muke tega sveta. S pripravnimi pripomočki je kmalu vzbudila Bogomirčka iz njegove nezavednosti, ter mu rekla, da naj gre ž njo v gozd v njeno stanovanje. A bilo je vse zamán; niti besedice ni izpregovoril ubogi Bogomirček, le žalostno je gledal zdaj mater, zdaj Marijano.

„Ali ti je žal, da se je tvoja dobra mati preselila iz tolikega trpljenja in siromaštva v boljšo domovino, kjer ima zdaj vsega dosti, ter uživa večno veselje. O nikar jej ne zavidaj tolike sreče! Čimu žaluješ, ko vidiš svojo mater srečno in prosto vseh muk, katere je nam še dolgo prebijati, predno pridemo za njo v nebeško veselje. Ne joči se deček in pojdi z menoj, da se ti duh nekoliko razvedri.“ To rekši prime Bogomirčka za roko ter ga odvede s seboj.

V gozdu, v lepem zelenem gozdu, kjer se človeški duh nekako prosteje giblje, in se človeku zdi, kakor bi ga obdajal duh božji od vseh strani, v gozdu pri dobri Marijani se je utolažil tudi Bogomir. In Ivanko, kakó se je začudil, ko ni prišla mati sama domóv, nego pripeljala mu je še gosta. „Mati! za tri sem pa premalo skuhal; za dva bi bilo dosti, a za tri ne vem, če bomo izhajali!“ — „Ne boj se Ivanko, Bog bode blagoslovil našo južino in vsi trije bomo imeli dovolj.“

Samo jedna žalostna ura je še čakala Bogomira, to je óna ura, kadar mu so preljubo mater položili v hladno zemljo. Pa tudi ta najžalostnejši trenotek je prebilo njegovo mlado srce. Naslonil se je ob lesen križ blizu materinega groba ter nemo zrl na pričujoče, ki so s solzami v očeh gledali — zapuščeno siroto. Tiho so odšli pogrebeci vsak svojim potom, samó Bogomirček je še ostal pri materinem grobu in plakal. Videč, da ga nihče drug ne vidi, nego Bog v nebesih, poklekne na materin grob ter vzdihuje: „O mati, vi moja jedina tolažba, vi ste me zapustili, a jaz ne zapustim vas; tukaj pri vas hočem ostati, ker vem, da bi ne bilo lepó od mene, ako bi šel proč, ter vas bi samo ostavil tukaj.“

Ko je Bogomir tako vzdihoval in molil, stala je dobra Marijana pri pokopališčinih durih in njen Ivanko je stal poleg nje. Tudi njemu so stopile solzé v oči in dejal je svojej materi: „Mati! nekaj vam bi rad povedal. Kadar sem bil časi sam domá v najinej koči, zmirom sem si želel imeti továriša, prijatelja, s katerim bi bil jednih misli, jednega sreča. O kakó prijetno bi

bilo potem moje življenje tam v samotnem gozdu! — Veste kaj bi vas prosil? Vzemite Bogomirčka z nama, da bode meni — bratec.“

O ljubo, dobro dete moje, kako plemenito srcé bije v tvojih prsih. Rada, prav rada izpolnim tvojo prošnjo. Stopi samó tjà k grobu, ter povej zapuščenjej siroti svojo željo.“ Ivanka pristopi k Bogomiru ter mu prijazno reče: „Bogomir moj ljubi! ne bodi takó žalosten in pojdi domóv!“ — „Domóv?“ odvrne mu Bogomir, „jaz nemam nobenega doma — sirota sem. Nimam ne brata ne sestre, ne znancev ne prijateljev; domá sem tukaj pri svojej materi, pri njej hočem ostati.“ — „Res je, da nimaš pravega brata, ali lahko dobiš človeka, kateri te bode ljubil, kakor bi ti bil pravi brat. Pojdi z menoj, pri meni in mojej materi ostaneš, dokler ti bode ljubo in drago. Mater sem že prosil za tebe, in rekla mi je, da te rada vzprejme pod našo streho. Zatorej nič se ne boj, in pojdi z nama.“ To rekši, prime Bogomirčka za roko in ga potegne k sebi. — „Hvala ti lepa za toliko prijaznost; rad grem s teboj, ker vem, da ne bodem daleč od svoje matere, katero vsak dan lahko obiščem.“

Tiho so šli vsi trije proti gozdu, kjer je stala lesena kočá uboge vdove.

(Konec prihodnjic.)

## Zveličar in sv. Peter, mlatiča.

(Národná legenda; zapisal Tone Kosí.)



Zveličar in sv. Peter prideta necega večera zeló trudna in lačna v hišo neke žene. Prosita za nekoliko jedí, da bi se okrepčala. A žena pravi: „Kaj posebnega vama nimam dati, ker užé sama nimam dosti moke; imam še sicer v skednji obilo žita, a ker ne dobódem nikjer mlatičev, da bi mi izmlatili žito, ne morem zrnja spraviti v malin!“ Žena je bila namreč takó skópa, da so morali mlatiči pri njej vselej glad prebijati, ker niso imeli dovolj jesti, in zato tudi zdaj mlatičev ni dobila.

Žena dá popotnikoma borno večerjo, in kadar se navečerjata, reče Zveličar ženi: „Če res nikjer ne moreš dobiti mlatičev, hočeva ti midva izmlatiti žito. Dajati nama zato ni treba družega, nego vsak dan toliko jesti, da ne bodeva gladna!“ Žena v to privoli in sv. popotnika se spravita takój drugi dan na skedenj ter se pripravita k delu. Zveličar napravi na sredi skednja velik ogenj, naloži okolo ognja polne snope, in glej čuda! V jeden kot je letelo zrnje, v drugi pleve in v tretji prazna slama.

Kadar žena vidi, da mlatiča le pri ognji sedíta in nič ne delata, in da se žito tako rekoč samo mlatí, reče jima takój: „Le otidita zdaj, takó si jaz tudi sama lahko omlatim žito, brez da bi vama morala jesti dajati.“

Zveličar ugasne ogenj in oba zapustita skedenj ter se podata zopet na potovanje. A pri odhodu reče Zveličar Petru: „Le idíva, a čez pol ure se ozri, da vidiš, kaj se bode zgodilo!“

Kadar užé pol ure hodíta, ozrè se sv. Peter in vidi hišo žene vso v plameni. — Takój po odhodu Zveličarja in sv. Petra si je namreč tudi žena na sredi skednja naredila ogenj, misleč, da se bode tudi njej mlatva enako posrečila, kakor prej ónima dvema. Ali zeló se je prevarila: plamen je švigal vedno dalje, in v kratkem je bila vsa hiša pogorela.

## Ptuj.



Na levem obrežji Drave, kakih pet ur niže Maribora, stoji najstarejše štajersko mesto Ptuj.

Nekdaj zelo imenitno, izgubilo je časoma po mnogih nezgodah svoj nekdanji pomén takó, da je denes samó navadno mestice.

Mesto je bilo užé davno pred Kristovem rojstvom od tukaj stanujočih Keltov in ilirsko panonskih národov ustanovljeno, a pozneje so ga morali prepustiti drugim národom. Grški in rimski zemljepisci so imenovali mesto: Petovium, Poetavia in Petabio.

Nekaj časa (15. l.) pred Kristom prideró iz Italije mogočni Rimljanj ter si podjarmijo vso našo sedanjo štirsko deželo, katere zahodni kraj je takrat spadal k provinciji ali krajini Norikum, vzhodni pa k Panoniji. Rimska dežela je segala do Dunava.

Ker je imelo mesto Ptuj za Rimljane zelo primerno lego, uredili so si ga po svoje in utrdili z močnim zidovjem.



Mesto je bilo veliko, kar nam svedočijo razni rimski ostanki, katerih je mnogo shranjenih v Ptuji, a nekaj tudi v Gradeci in na Dunaji.

V Ptuji je bilo vedno mnogo rimskih vojakov, često po 100.000 zbranih. Ti so tukaj po smrti cesarja Helvija Pertinaka proglasili svojega naméstnika Septimija Severa za cesarja, kar je tudi obveljalo.

Njemu na čast se je postavil takrat lep kamenen spomenik, ki je še denes kinč glavnemu trgu.

Ob času, ko se je začelo kristjanstvo tudi po naših pokrajinah širiti, najdemo tukaj tako dobro napredovanje v krščanski veri, da je bil že proti konci 3. stoletja v Ptuji škof nastavljen, da-si je bilo takrat še hudo preganjanje kristjanov.

Najimenitnejši je bil sv. Viktorin, ki je kot mučenik za krščansko vero 304. leta umrl v Ptuji. Ptujске škofe najdemo tudi že pri oglejskih cerkvenih zborih. Zadnji ptujski škof je bil Virgil in to 558. leta. Pozneje so bili škofje za slovenske pokrajine v Celji.

Mesto Ptuj je zelo cvetelo do dōbe preseljevanja narodov, katero so pričeli divji Hunci 375. leta pred seboj ženoč še veliko tolpo družih narodov, ki so si vsi iskali novih sedežev in jih nekateri tudi našli.

Hunco so imeli izvrstnega vodjo, Atilo ali „šibo božjo“ po imenu, pred katerim se je tresel vsak narod v Evropi. On je s svojimi divjimi vojniki opustošil vse, podiral je in požigal mesta, ter si takó prisvajal mnogo dragocenosti in premoženja. Tudi Ptuj ni prizanesel; razrušil ga je v prah in pepel, ko je šel proti Rimu.

Pripoveduje se celó, da je Atila tikoma Ptuja, na desnem bregu Drave, pod gričkom, na katerem stoji kapelica sv. Roka, pokopan v treh krstah: v zlatej, srebrnej in železnej.

Ko je bilo mesto Ptuj razdrto, minula je vsa njegova prejšna slava in prešla na novejša mesta.

Zadnji rimski cesar Romul Avgustul je bil Ptujčan, tako tudi njegov oče.

Mesto Ptuj in njega okolica je bila od sih dob pod mnogovrstno oblastjo. Gospodarili so nekaj časa Gotje, Grki, potem Avari, pod katerimi so se Slovenci, ki so bili ob Dunavu, Muri, Dravi in Savi naseljeni, uspešneje začeli razvijati.

Leta 623. je nastopil hrabri Samo, ki je združil vse Slovence in severne Slovane v veliko slovansko državo, ter takó premagal Avare. — Slovenci si so razdejavno mesto zopet pozidali in uredili, ter ga imenovali Ptuj, ker je bilo do sih dob vedno največ ptujcev v njem.

Za časa Karola Vélikega so prišle tudi pokrajine Ptujkega mesta pod njegovo oblast in nekaj časa pozneje pod nemško cesarstvo.

Leta 825. so pridrli Bolgari in razrušili mesto, a solnograški škofje so skrbeli, da se je novič sezidalo. V tej dōbi je bila postavljena mestna cerkev, namreč 785. leta. Dežela je dobila po štajerskih grofih sedanje imé.

Med leti 894—955 so začeli Ogrji prodirati v štajersko deželo, često so nadlegovali tudi mesto Ptuj in ga nekterekdri dobili tudi v svojo posest. A najhujši so bili divji Turki, ki so od 1395. leta dalje po večkrat prihruli v Ptujke kraje, morili ljudi, požigali mesta in napravili mnogo druge, nepopisljive kvare.

Leta 1573. so dobili štajerski vojvodi mesto Ptuj v svoje posestvo. Ti so mesto obzidali in utrdili, kar se še denes tu in tam lahko vidi.

Sploh je bilo Ptujsko mesto še večkrat v hudih zadregah proti različnim sovražnikom, a še vselej so ga oteli popolnega pogina.

Pride pa zdaj drug sovražnik, huda kuga in pozneje lakota, ki ste v mestu in okolici razsajali po več let, ter pobrali na tisoče ljudi. Še le, ko je kmet Janez Rajavec iz Hajdine pri Ptujki dal 1645. leta na svoje troške sezidati kapelico sv. Roka, ponehala je ta največja človeška nadloga.

Od sih dob sta se menjávala ogenj in velika povodenj, razdirajoč mesto takó, da je ostalo samó še nekaj hiš v mestu.

Povodenj je bila najhujša 1823. leta, a ogenj 1684. leta. Drava, po kateri izvažajo Pohoreci mnogo različnega lesa, izstopi še zdaj po večkrat in napravi mnogo kvare.

Denašnja slika vam kaže mesto Ptuj v sedanjej podobi v podnožji hribca s starinskim gradom.

Drava teče od zahoda proti izhodu.

Mesto ima dve predmestji, blizu 400 hiš in nad 3500 prebivalcev slovenske in nemške narodnosti.

Hiše v mestu imajo večinoma po jedno ali po dve nadstropji. Trgov je več, a največji je Št. Florijanski trg. Cerkve so tri: 1) stolna cerkev, 2) cerkev sv. Petra in Pavla in 3) cerkev sv. Ožbalda. Stolna cerkev je velika in ima posamez stoječ zvonik. Ta zvonik je zelo trdno zidan, ter je bil v prvih časih za vojaško rabo. Visok je 53 m in s kotlovino (bakrom) pokrit. Cerkev je zidana v gotskem slogu in od znotraj posebno lepa. Okolo cerkve in zvonika se vidi mnogo starinskih, največ rimskih spomenikov. Cerkev sv. Petra in Pavla pri minoritskem samostanu, 1360. leta pozidana, je tudi lepo okrašena, ter je farna cerkev Slovencev v Ptujскеj okolici. Samostan tikoma cerkve je velik in prostoren. V predmestji „Kaniža“ stoji cerkvice sv. Ožbalda, ki je 859. leta na mestu nekdanjega rimskega templja sezidana. Cerkvice ima nekaj starih spomenikov, ter je podružnica velike slovenske župe (fare).

Mesto ima različne urade, deželno gimnazijo, petrazredno deško in štiri-razredno deklško ljudsko šolo, gledališče, narodni dom, bolnico in hiralnico. Poslednji dve je sezidala štajerska hranilnica 1875. leta. Vojašnice so bile njega dni različni samostani. Preko Drave peljeta dva mostova na veliko Ptujsko polje. Prvi je lesen, drugi železen od južne železnice, ki se je tu 1860. leta odprla.

Meščani se pečajo največ s trgovino in obrtom; okolica s poljedelstvom in vinarstvom, katero posebno v Hálózah in Slovenskih goricah vže od časa Rimljanov sloví.

Zelo lep je visoki grad grofice Herberstein-ove, ki stoji nad mestom. Ondu vidimo lepe vitežke sobe, stare podobe, nekdanje hišne oprave i. t. d. Iz grada je krasen razgled po vsem mestu, preko velikega Dravskega polja in daleč tja v Hálóze in Slovenske gorice.

Grad v tej podobi kakor je zdaj, stoji od 1656. leta.

Pod gradom na severo-vzhodnej strani stoji četvero-razredna narodna šola okoliških Slovencev, ki je v lepem in primernem slogu zidana.

Anton Porekar.

—x—

## Starih Slovanov bog Triglav.



Bjudjé, bodi si kristjani ali nekristjani, nikoli in nikjer niso bili brez bogá. Takih poganov ní bilo na svetu, da bi ne bili oboževali kacega bitja in si ga predstavljali za bogá. In tudi naši pradedi, stari Slovani, dokler so bili še pogani, oboževali so različna bitja in jih častili kakor bogove. Po njihovej veri je bil svet poln viših bitij, ki so narejala razne prikazni in izpremembe v prirodi. Razlikovali so dobra in hudobna bitja. Dobra so zvali bogove, hudobna pa bése. Kar je dobrega na svetu, vse je od bogóv; a kar je slabega, to so naredili bési. Bogóvi so delili ljudém zdravje, blagostanje, srečo v rodovini, zmago v vojski, sploh vse telesne in duševne dobrote; bési



pa so trosili bolezní, vzbujali rozpore in sovraštvá, narejali siromaštvo ter vse, ker je slabega med ljudmi.

Prvi in najimenitnejši med bogovi starih Slovanov je bil Svarog, stvarnik nebes in zemlje, svetlobe, toplote, bliska in groma. Njemu so Slovani največjo čast skazovali ter mu darovali vole in druge žrtve. Temu najvišemu bogu so nekateri Slovani rekali tudi Perun.

Med mnogimi drugimi bogovi, ki so jih častili stari Slovani, bil je najimenitnejši Triglav, bog zemlje, morja in zraka.

Triglav je božanstvo največje modrosti, svetega reda, življenja in solnca. V podobi trojice predstavljeni Triglav je značil trojno svetlónosno moč, ki so jo primerjali trem letnim časom: vzpomládi, poletju in zimi.

Znamenje solnčnega boga Triglava je bil zlat trikot. Dolgo so častili Triglava za trojednega boga in ga zato tudi slikali v podobi treh glav. Triglava so oboževali stari Slovani v denašnji Nemčiji ob reki Labi in stari slovanski Pomorci na obalih baltijskega morja. Poganski Slovani so zidali svojim bogovom zeló lepe hrame, ki so se pa, kar se samo o sebi umeje, zeló razlikovali od krščanskih cerkvá. Tak prekrasen hram so bili postavili bogu Triglavu v mestu Štetínu ob izlivu reke Odre na Pomorjanskem, kraj baltijskega morja.

Kíp solnčnega bogá Triglava v tem prekrasnem hramu je bil od čistega zlatá, a na glavi mu je blestela krona, nakitena z dragim kamenjem. Od krone mu je visela prevésa preko obraza in mu ga zakrivala. Tri glave so značile tudi to, da je Triglav gospodar nad nebem, zemljo in pod zemljo; obraz mu je bil zato prekrit, da bi ne videl ter bi odpuščal grehe ljudém. Bogu Triglavu je bil posvečen črn konj, katerega so oskrbovali njegovi duhovni. Ta konj je prorokoval vse dogodke, ki se bodo zgodili v bodočnosti.

Triglavov hram (tempel) v Štetínu je bil okrašen po vseh stenah s človeškimi in živalskimi podobami.

V hramu so shranjevali orožje, katero so vzeli sovražnikom, pa tudi zlate in srebrne čaše in rogove divjih bikov, v katere so pihali, kadar so klicali v boj.

Triglav se imenuje še danes najvišja gora na Kranjskem, ki ima tri vrhove, drug pri družem; srednji teh vrhov je najvišji, vzdiguje se 2865 m v visočino.



## Iz stare knjige.

(Spisal Ksaverij.)

**P**ostelja mi je stala pri oknu. Bilo je z večera. Ležal sem in zrl na kos nebá, ki se je videlo skozi zatemnéle šipe. Nekaj zvezdic je trepetalo pod sinjevkastimi oblaki . . . .

Priletel je na moje okno netopír, ostudna žival. Odprl je usta ter govoril: „Tu polegaš in neumno misliš! Po sveti pa se godé stvari znamenite. Vstani in idi, žal ti ne bode!“ In odfrčal je . . . .

A jaz sem ga slušal. Vstal sem, ogrnil plašč in stopil v noč. Pred hišo me je čakal pes. Tekel je pred nama, jaz sem šel za njim.

Prišla sva iz vasi ter stopila v gozd. Drevje se je zibalo nemirno, šepetajoče vesele glasove. Réšje mi je ječalo pod nogami . . . Hitel sem za psom, in vroč pot mi je lil po lici. —

Dospela sva pod strmo goró. Visoka skala je nama ovirala pot. Pes je obstal in legel pod skalo, a jaz sem sedel na bližnji kamen. Nisem čakal dolgo. V gori je votlo zabučalo. Burja je zapihala in se uprla z neznano silo v skalo. Zagrmelo in zabučalo je še jedenkrat. Skala se je odprla . . . Pes je korakal naprej, jaz za njim. Po gladkejši cesti sva šla, to sem čutil. A videl nisem ničesar, ker je bilo temà, kakor v rogu. Počasi sem korakal dalje. — S šumom so se odprla pred menoj velikanska vrata. Zdaj je bilo svitljeje. Hodil sem po livadi in duh vijolic mi je mamil glavo . . . Ozrl sem se po psu, a ni ga bilo več. Sam sem hitel naprej, dokler nisem prišel do svitlih, zlatih vrat. Lahno so se odprla in — krasno, prekrasno! . . .

Od mramornatega stropa je viselo nebrojno lučic in razsipavalo zlate žarke po velikanskej dvorani. A bila je čudna ta dvorana! Iz tal so moléli sém ter tjà kristali in med njimi so ležali raznobrojni biseri, različne velikosti. Kadar jih je oblival svit luči, sijali so kakor mavrica na sivem nébesu. Po stenah z rudečim baržunom\*) prevlečenih je viselo razno orožje na zlatih žrebljih. Pod njim so slonela dolga kopja. —

Koncem dvorane je sedel na zlatem prestoli kralj Matjaž. Naslonjen je bil na kameneno mizo in spal. Dolgi lasjé so se mu usipali na ramení, a njegova brada je bila ovita okolo okrogle mize. Ob rami mu je slonela žena Alenčica. Tudi ona je spala in bila bleda, mrtvaško bleda. Dolgi zlatorumeni lasjé so se dotikali tal. Ob njenih nogah so spale na pisanih preprogah služkinje. Nekoliko oddaljeni so stali ob obeh straneh speči konji, na katerih so sedeli hrabri vojaki z rusimi bradami. Opri so bili na vratove svojih šarcev ter — spali. Mir je vladal v vsem prostori.

Ura, čudovita ura, bila je póluñoči. Kralj se predrami, vzdigne počasi véko\*\*) in se ozrè po dvorani. Vzame zlato žezlo in udari ob mizo. Glasno je zazvenéla. Vsi so se vzbudili iz trdega spanja. Sivobradati Rusmir, kraljev ljubljenee, stopi pred kameneno mizo, globoko se prikloni ter reče: „Kralj veličestni! denes ne pojašemo v svet. Sto let je minulo, kar si pripeljal na svoj beli dvorec milo kraljico Alenčico in spodobuje se, da se goduje ta pomenljivi dan. Moja žena Miléna je priskrbéla že včeraj, česar je treba, da godujemo stoletnico slovesno. In da izveš, kaj se godi po tvojej ljubljenej zemlji slovenskej, poklical je premeténi Pribič rojaka v naš dom.“ Takó je govoril sivobrادي Rusmir. A kralj Matjaž ga je pogledal ljubeznivo in mu rekel: „Pravo si pogódil, ljubljenee moj; vidim, da me ljubiš. Naj se zgodi, kakor želiš!“

Potem se je obrnil k meni in me vprašal, kaj dela njegovo izvoljeno ljudstvo, kaj dela narod Slovencev.

In pravil sem mu, kakó trpi ubogi moj rod, kakó gospoduje nad njim črna nesloga.

\*) Žamet.

\*\*) Augenieid.

Oči so se zasvetile slovenskemu kralju, od jeze mu je zadrhtela roka. Vprašal me je: „Je-li še letajo nad zemljo ptice z dolzimi repi?“

„Da, kralj milostivi,“ odgovoril sem mu, „zibajo se še po zraki pisane srake, a nij jih več onoliko, kakor nekdanj.“

„Kadar bodo izginile te s svetá,“ govoril je kralj Matjaž, „tedaj vzdignem se jaz s svojimi vojaki. Skozi dežele slovenske povihramo in prinesemo ubogemu narodu mir, blagostanje, srečo.“ — Obrnivši se k svojej ženi in k vojakom, zapovedal je: „Idimo in praznujmo pir!“

Udaril je z žezlom po steni. Z gromom se je odprla. Nepopisljiv svit mi je vzel vid . . . Vzbudil sem se iz sanj . . .

Med gorami slovenskimi 1570. leta zapisal Boris Skopčik. —

Te sanje sem čital v starej knjigi, na orujavelih listih. Da se ne pozabijo povedal sem jih Vam, mili čitatelji „Vrtčevi.“ —

— x —

## Potovanje cesarjeviča Rudolfa in cesaričinje Štefanije v jutrove dežele.

(Konec.)



22. dan aprila sta si ogledala turški bazar, to je velikansko poslopje, kjer prodajajo Turčini različno blago, večinoma turške izdelke. Ta dan sta si ogledala visoka gosta še naslednje zanimivosti:

„Almeidan“ to je največji trg v mestu, ki je bil nekdanj bizantijska dirjalnica. Na tem trgu stoji velikansk „obelisk“ to je jako visok kamenit steber. Postavil ga je za časa rimske vlade v Carigradu cesar Teodozij.

Mošejo sultana Ahmed-a I. imenovano „Ahmedijeh.“ Znamenita je zaradi tega, ker je največa v vsem Carigradu in jedina v vsem turškem cesarstvu, ravno zaradi tega, ker ima 6 minaretov — to so vitki, visoki stolpovi, raz katere „Muezzin“ (duhovnik) ljudi k molitvi kliče. Občudovala sta tu velikanske stebre, ki nosijo nje obok, in pa nje bogastvo darov neprecenljive vrednosti, katere znosijo pobožni Mohamedani na ta kraj.

„Mausoleum“ — to je grob — Madmud-a II., sezidan na osem oglov iz najfinejega belega mramorja. Videla sta tudi vodnjak imenovan „Buirbir-Derek, ki ima 1001 steber. Sedaj ni več v rabi; prezidali so ga v predilnico za svilo.

Bil je to peti in zadnji dan bivanja Njiju Visokosti v Carigradu. Povsod, kjer koli sta se pokazala visoka gosta, bila sta vsikdar navdušeno pozdravljena. Na večer tega dne je bila za slovo na parniku „Miramare“ velika pojedina. Umeteljni ogenj se je zažigal na ladjah in rakete so se spuščale v zrak pozno v noč. Ker sta visoka gosta še tisto noč odpotovala v Mudanijo, prenočila sta na parniku.

Kakor poročajo časopisi, stale so vse priprave za vzprejem gostov do 62.500 turških funtov, to je po našem 562.000 gld. Ne gledé na te velika troške, bil je turški cesar pri slovesu do skrajne mere radodaren. Cesarjeviču je podelil Osmanijev red in Štefaniji „gospojni red“ (Frauenorden) z brilanti. Vsakemu je podaril po jednega arabskega konja za ježo in prekrasno z biseri

in brilanti vdelano sedlo. Vrh tega je dal cesarjeviču dragoceno častno sabljo, a Štefanija je dobila lepo zbirko svilenih oblek. Ni še dolgo tega, kar je poslal sultan te darove s posebnim vlakom na Dunaj.

Ker je cesaričinja v 23. dan aprila nekaj na lahko obolela, ni jej bilo mogoče odpotovati v Brusso, kjer je bilo tudi vse na nogah, da dostojno vzprejme visoka popotnika.

Cesarjevič je odposlal tja svoje spremstvo, a sam je ostal pri svojej soprogi.

V 24. dan na večer je priplula ladija z visokima popotnikoma v Varno. Umeteljni ogenj in pokaenje topov je pozdravljalo prislece. Ker je bilo morje mirno, prenočila sta Njiju Visokosti na parniku. Zjutraj v 25. dan aprila pa je bilo na morskem pristanišči vse polno ljudi. Čakali so ju tu bolgarski ministri, avstrijska naselbina, šolski otroci s cveticami v rokah in veliko vojakov kot častna straža. Ob 7. uri pride bolgarski knez Aleksander in se poda na krov parnika pozdravit visoka gosta. Kadar so stopili na suho, nagovoril ju je mestni župan Varnski ter jima podal na srebrnej plôči soli in kruha v znamenje prijaznega vzprejema. Ob 8. uri sta se odpeljala s knezom Aleksandrom s posebnim vlakom v Rušëuk na Dunavu. Tu je bil obed, kamor je bilo povabljenih 30 oseb. Ob 6. uri na večer sta se prepeljala v kneževem parniku v Smardo pri Giurgevu na Romunska tla. Krasno okinčana je bila ta železniška postaja. Do 30.000 frankov ali po našem 14.400 gld. se je izdalo v ta namen. V glavnem mestu Rumunskem — Bukareštu, kamor sta visoka gosta še tisti večer dospela, čakala sta ju na kolodvoru kraj in kraljica s spremstvom in ministri. Po običajnem pozdravljenji se je odpeljala visoka gospôda zbog hudega deževja v zaprtih kočijah v krasno razsvitljeno mesto. Med potjo, vozeč se cesaričinja Štefanija z Rumunsko kraljico v jednej kočiji, zapazi cesaričinja ob cesti dve deklci, ki ste jej molili evetlične šopke. Da-si so konji močno dirjali, ukaže visoka gospá ustaviti, vzame deklci na voz in ju pristrëno poljubi.

Dospëvi v Bukarešt, bilo je še večerno bobnanje (Zapfenstreich) sedmih vojaških polkov in devetih vojaških godb. Drugo jutro, v 26. dan aprila, predstavila se je Njihovima Visokostima avstrijska naselbina, katero je Rudolf kaj prijazno vzprejel. Pri tej priliki je podaril prestolonaslednik avstrijsko-ogerskemu podpornemu društvu 1000 frankov (480 gld.) Zvečer se je vršil na čast gostoma v narodnem gledališči sijajen slavnostni ples, katerega so se vdeležile vse povabljene gospé, kakor tudi kraljica in nadvojvodinja Štefanija — za katero se je napravila prelepa obleka — v rumunsej narodnej noši. — Cesarjevič Rudolf je izročil rumunskemu kralju po Njega Veličanstvu našem presvitlem vladarji podeljen mu red zlatega runa. Še tist večer po slavnostnem plesu sta odpotovala prestolonaslednika ob pôlnoči proti Belemgradu. A kralj in kraljica sta ju izpremila do kolodvora.

V nedeljo v 27. dan aprila sta bila visoka popotnika prisotna pri svetej maši, ki se je brala na krovu njihove ladije. — Pri železnih vratih — tam kjer mogočni Dunav teče po zeló ozkej strugi — pozdravljalo je ljudstvo Rudolfa in Štefanijo v narodnej noši. Sploh je bilo ves pot od Smarde do Belega-grada polno navdušenega ljudstva ob bregu Dunava, ki je zeló udano pozdravljalo visoka popotnika.

V jutro 28. dne aprila je priplul parnik v Beligrad. Veličasten je bil tudi tu vzprejem. Kralj in kraljica sta ju pozdravila na pristanišči. Od tod so se podali v bogato z zastavami in slavoloki okrašeno mesto. Na slavolokih so bili nastavljeni kipi Njiju Visokosti in napisane začetne črke njihovih kakor tudi kraljevih imen.

Ogledala sta si visoka gosta trdnjavo in orožnico. Žal, da je zbog slabega vremena — kajti dež je lil ves dan curkoma — izostala narodna veselica, za katero so se delale velikanske priprave. Mesto nje so se predstavili v kraljevem gradu odposlanci iz vseh krajev dežele v narodnej noši. Pri tej priložnosti je govoril naš presvitli cesarjevič srbski in takó pokazal svojo ljubezen in spoštovanje do ljudstva vsake narodnosti.

Zvečer je bilo mesto čarobno razsvitljeno. Pri slavnostnem obedu v zimskej palači, h katerej je bilo povabljenih 49 oseb, razsvitljevalo je 500 sveč v prekrasnih svetilnikih veliko dvorano. Kmalu po 8. uri se je priredila baklada, ki se je pomikala po glavnih ulicah mesta proti kraljevej palači. Le-tu se je ustavila in pevci so zapeli avstrijsko in srbsko narodno pesen. Od tod se je pomikal sprevod proti pristanišči, kjer se je navdušeno ljudstvo poslovilo od Njiju Visokosti, ki sta še tist večer odpotovala s tisočeriimi živjoklici izpremljana.

V 29. dan aprila sta dospela Rudolf in Štefanija srečna in zdrava zopet domov — na Dunaj. A to potovanje ostalo bode nepozabljeno ne samó visokima prestolonaslednikoma, nego tudi nam vsem, kajti uverjeni smo po mnogih poročilih, ki so nam dohajala med potovanjem iz daljine, kakó visoko čislajo tudi drugi vladarji plemenita prestolonaslednika prestare in prevzvišene Habsburške rodovine.

*H. Podkrajšek.*

## Prirodopisno-natoroznansko polje.

### Slavec.



Kakor vam znano, slavec je najboljši pevec med vsemi pticami pevkami, da-si nima nobenega posebnega oblačila. Njegova obleka je prav priprosta: zgoraj rujavkasto sivo perje, spodaj jasnosivo, a rep je pa rujast. Nu na tem ne stoji mnogo, kakšno obleko kdo ima, nego kar kdo zná, to veljá, pravi prigovor, in to je tudi resnica. Ljudjé imajo slaveca radi zavoljo njegovega prijetnega in milega petja, ki se dá z veseljem poslušati a nikakor ne primerno opisati.

Ta drobna ptičica se živi ob črvičkih, žuželkah in mrgolincih; zato ima takó nežen in droben kljunček. V jeseni nas zapusti z drugimi pticami

pevkami ter jo ž njimi odrine v gorkejšje kraje, a na vzpomlad se zopet povrne ter ostane pri nas, da nam sladi življenje s svojim sladko-čarobnim petjem. Slavec poje najraje po noči, in časi skoraj vso noč, vzlasti če ima kacega soseda v obližji, ki se ž njim skuša v petji.

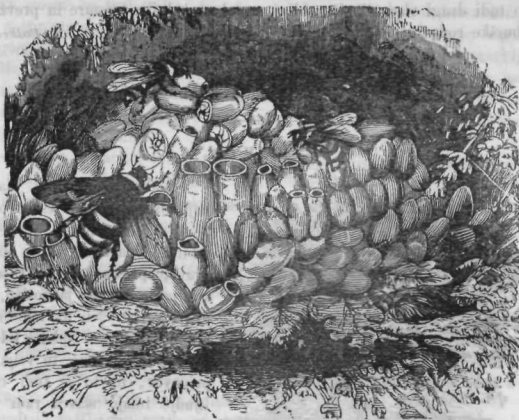
Gnezdo si naredi na tleh ali pa nekoliko od tal v gostem grmovju. Spleteno je iz vitkih koreninic in travnih bilk ter je od zunaj pokrito z listjem in mahovjem. Na mehko posteljico iznese slavka 4—6 sivozelenkastih temno marogastih jajčec, iz katerih se izvalé mladiči nekako okoli kresa. Kadar mladiči odrasejo, takó j poskušajo peti, ali prava pevska žila se jim *uname še le prihodnjo vzpomlad.*

Slavec živi po vsej Evropi v hostah in po grmovji, v gajih in logih, posebno ondù, kjer žuboré potoki skozi kako goščavo. — Pri dobri postrežbi živi slavec po 8 let v kletkah, a treba mu je vsaki dan izpremeniti vodo in mu dati nekoliko mravljinih bub (jajec) ali pa krepkih črvov.



### Čmrljevo gnezdo.

ni je v živalstvu nobene živali, katera bi bila večjega občudovanja vredna, nego žuželke. Le pogledimo te trudoljubive živalce, kako po ves dan delajo in snujejo vsaka po svoje, da si nanosijo potrebne hrane. Že



v starem veku so ljudje občudovali različna opravila, s katerimi se bavijo žuželke, da pripravijo sebi in svojemu zaródu potrebno oblačilce in stanovanje, kakor tudi vse druge priprave, katerih jim je treba v življenje in obrambo pred sovražnikom. Ako bi te živalce v primeri s človekom ne bile tako zeló

majhene in tako neznatne po naravi, izvestno bi še bolj občudovali njihovo prečudno življenje in delovanje. Žuželke moramo pridnejše opazovati, in pričali se bomo, da so mnogo umnejše in spretnejše od drugih živali, ker vse to, kar storé, storé le s svojimi močmi. Kje za Boga, najdete žival, ki bi znala zidati tako lepe naopik stoječe, okroglaste, šesterovoglate celice, kakor zna to borna bučelica? In kje je žival, ki bi bila v vseh svojih opravilih tako trudoljubiva, kakor je drobna mravlja, ki je zaradi svoje pridnosti še celó v prigovor prišla? Dà, dà, ako bi pridnejše opazovali žuželke, te borne, drobne živalce, potlej še le bi morali prav spoznati, kako velik in mogočen mora biti Stvarnik, ki jim je dal življenje, in jim ustvaril v takó drobnem telesi toliko spretnosti, gibčnosti in — razumnosti.

Brenčeči čmrlji, zeló nevretni, da bi jih lahko imel za medvede med žuželki, živé v priprostih luknjah pod zemljo, ter se ne morejo nikakor primerjati z bučelami, da-si jim so v rodu. Tudi óse in hudobni sršeni so vse kaj drugega nego kosmatinasti čmrlji, a vendar vsakako zaslužijo, da jih občudujemo v njihovem priprostem življenji.

Čmrljem je ljubša bogato obložena miza nego veliko in priležno stanovanje. Gnezdo od zunaj še nekako ugaja našim očem, ali od znotraj, jojmina! tu je neréd, da se ga Bog usmili. Zgodaj v letu ne vidiš drugega nego grudo nekake na videz ostudne, rujavo-rudeče, testu podobne tvarine: surovo zmes nekega prahu in strdi (medú). Ako to zmes prelomiš, ugledaš v njej majhene votline, ki so napolnene deloma z jajci, deloma s érvički, reksi ličinkami, ki se kakor ličinke od muh takój prejedó skozi nakopičeno jim hrano. Iz voska narejeni lončki niso tako umeteljno izdelani kakor pri bučelah; v te lončke, ali pa tudi v ostanke izlezlih bub, spravljajo čmrlji med in cvetni prah.

Čmrlji živé v majhenih družbah, največ 100—200 skupaj, ki obstojé iz sameev, samie in delaveev, kakor pri bučelah. I. T-č.

## Razne stvari.

### Drobtine.

#### Zvečer.

Glej, solnce zlató.  
Vše jemlje slovó,  
Z žarečimi žarki  
Obséva goró.

Povsod se zmračí  
Zvon „Ave“ doní,  
V grmíčku pa sľavček  
Se mílo glasi.

Vse Bóga časti,  
Vse sladko zaspí,  
Da zjutraj veselo  
Na delo hití.

*F. Savinski.*

(Cvetica marjetica) ti kaže,  
kam prideš po smrti. Prvo peresce —

nebesa, drugo — vice, tretje — pekél, ...  
zadnje nebesa! To je dobro, kako si  
se že bal, da prideš v pekél!

(Božji volék), ta drobna živalca  
nam prorokuje, kaj človeka čaka ónkraj  
groba. Vzemi si ga na rokó in prosí  
ga: „božji volék, pokaži mi moj domék!  
božji volék, pokaži mi moj domék!“ dokler  
vzletí, in videl bodeš, da ne vzletí niti  
na tla, niti po strani, nego k višku —  
góri v zlata nebesa.

(O raku.) Da rak ne grè naprej,  
nego nazaj, to ne stoji; kajti kakor vse  
druge živali, tako grè tudi rak naprej,  
kadar si išče hrane in se mu ni treba  
ničesar bati. Samó takrat, kadar mu pretí  
kaka opasnost (nevarnost), grè navzad.

## Rešitev demantov v 6. „Vrtčevem“ listu.

I.

P  
lan  
jelen  
spreten  
**Palestina**  
jastreb  
žlica  
ana  
a

II.

L  
oje  
truma  
hribček  
**Ljubljana**  
krajcar  
krava  
ona  
a

III.

G  
voz  
torek  
oprezen  
**Gorenjsko**  
krajcar  
mesto  
oko  
o

(Popravek.) V III. demantu se nam je vrnila neljuba tiskovna pomota, da je postavljenih šest **e**, namesto jeden **e** in pet **e**.

Demante so prav rešil: Gg. B. Grča, vikar v Čepovanu; Ant. Žager, učitelj na Gorici (Štir.); Marko Kovšca, učitelj v Kropi; Ivan Zarnik, učit. na Breznici; G. Koželj, učitelj v Št. Gothardu; Ig. Rozman, učit. na Dobravi p. Kropi; V. Š. na Zápłazu; — Benedikt Delkin, dijak v Gorici; Jos. Zanoškar, dijak v Ljubljani; Angeloslav Rakovec, učenec v Postojni; Mir. Korén, učenec v Planini; Julij Žager, France Kot in France Gregorec, učenci v Žavci (Štir.); Iv. Poženel, de Redange Wigo in Fran Šimšič, učenci na Uncu; Jos. Breg, Božidar Divjak, Jos. Holcer, Fran Ramot in Miha Falež, učenci v Slivnici pri Mariboru; Jan. Lovšé, učenec v Ljubljani. — Gospá Marija Tanšekova v Brežicah (Štir.); Barica pl. Leder, Ivanka Trošt, Franica Wruss, Franica Mihelič, Micika Šimunović, Gabriela Wresitz in Micika Kavšek na Vinici; Rezika Strlé, učiteljica v Staremtrgu p. Ložu; Lini Kalligar pri Sv. Križi p. Kostanjevice; Jospina Zupanec, Marija Ušeničnik in Milka Švec, učenke v Radovljici; Karolina Modic, Ivanka Urbas, Marija Gabrejna, Marija Modic, Maksa Mellina in Marija Poženel, učenko na Uncu.

**Listnica.** Gg. R. Sterlé, učit. v Staremtrgu: Plaćano za vse leto 1884. — K-r, v G.: Ni za natis. A. V. v S.: Vaša pesenca „Sladka sanja“ ni še zrela za natis; gledj rimov, treba bi vse predelati.

## „Vrtčeva“ darila.

Dva visokočestita duhovnika in zvesta podpornika našemu listu darovala sta vsak po jeden **cesarski cekin** za dve najboljši pripovedi v letošnjem „Vrtci.“ Obrok je bil razpisan do **1. junija** tekočega leta. Ker se za ti darili do sih dob ni še nihče oglasil, podaljšamo obrok do **1. decembra** tekočega leta.

Povesti naj obsezati vsaka po pol tiskane pole ter naj ste pisani v čistem, lahko umljivem domačem jeziku, sestavljeni v pravem katoliškem duhu takó, da bodo plemenitile um in srce naše slovenske mladine.

Rokopisi, katere bodo presojevali trije ali štirje v ta namén izbrani možje, naj se pošljejo „Vrtčevemu uredništvu“ **najkasneje do 1. decembra tekočega leta** brez podpisanega imena, katero naj se priloži posebej v zapečatenem listu. Prisojeni darili se izplačati v novega leta dan 1885.

**Uredništvo „Vrtčevo.“**

mestni trg, št. 23 v Ljubljani.

„Vrtčec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo.“ mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.